

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG)

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Előfőtérbeli ár:
 Egyben, háshoz kötve
 Helyszíne 3 koron.
 Földén 4 koron.

 Vidékre, postán küldve
 Helyszíne 3 h. 80 m.
 Földén 4 h. — m.

 Egy más és más

Megjelen minden napon
 hétfő és
 ünnepnapok kivételével.

 Szerkesztőség és kiadóhely:
 Budai-nagy-úton 161. m.
 (Juhász-ház).
 hova a lap szállami és anyagi
 részleg vonatkozóan a 8. sz. sz.
 tolesek intéandók.

 Telefon: 141. szám.

A szerkesztésért felelős: **Hollósy János.** | Telefonszám: **141.** | Laptulajdonos: **a Nyomdarszvénytársaság.**

Meglepítés vég nélkül.

A Lukács—Désy pór által fölkarvart érdeklődésen is szinte túlzott a napokban megkezdett közös minisztertanács által előkészített újabb kedves meglepés. Arról van szó, hogy az 1912—13. évi hadügyi költségvetést eddig 48 millió többletkiadás terheli. Emnyibe került mostanáig a rendkívüli hadikészültség és e jelentés után újabb veszhírként sompolyog az a vizgatás, hogy az ebből eredő kiadások ezenult havonta a tizenegy millió koronát nem fogják meghaladni.

Gyönyörű kilátások. A haditengerészet és a hadsereg újjászervezésére megszavazott százmilliók már rég túlhaladtak állapott. Most a ráadások következnek. Mert nekünk olyan szerencsénk van, hogy békében is belesokolhatunk a háborus állapotba. Nem elég az, hogy százezer számra vonják el a dolgozó polgárságot kenyérekérésétől, nyomorba juttatnak számtalan családot, mindezeknek ráadásul meg is kell fizetniük a katonádsi rengeteg költségeit.

Es miért van mindez? Vajon a magyar szabadság megvédéséről, országunk területének gyarapodásáról van szó és arról, hogy a hozott és hozandó áldozatok idővel megtermik gyümölcseiket? Oh nem! Sokkal nagyobb dolgról: Albánia függetlenségéről és arról, hogy Szkutari és Ochrida gyarapítsák-e az új ország területét. No meg arról is, hogy Románia hozzájusson a bolgár Szilisztriához és végül, hogy agráriusaink a megújítandó szerb vámszerződésnél meg ne rövidüljenek.

Mert annyi bizonyos, hogy az Oroszországgal való háborus feszültségnek most már csak az albán kérdés az oka. Azért kell nekünk pénzügyileg elvéreznünk, hogy Castriotá György derék ivadéki önálló állami élethez jussanak. Innen van a toronymagas barátság Olaszországgal, mert ez a mindéddig nem nagyon szivelt szövetségünk most ugyanazt akarja, amit mi: magához engedni az albán kisdedekeit.

Azt hisszük azonban, hogy Berchtoldék ezuttal is szörnyen tévedni fognak. Mert az albánok elfogadják ugyan támogatásunkat, de mielőtt függetlenesgük biztosítva lesz, Olaszország karjaiba vetik majd magukat, amelyhez etnografailag, földrajzilag és érzelmiül sokkal közelebb állnak, mint a kevert népességű monarchiához. Végeredményben pedig úgy járunk majd, mint 1864-ben, amikor Poroszországgal karontfogva viselt háborút a dánok ellen és a vége az lett, hogy az osztrákokat

már két év múlva kitessékelték Németországból.

Mert szép dolog idegen népek szabadságáért küzdeni, de nem nekünk való. Először is nagyon drága mulatság, másodsor pedig ezt a fényűzést csak azok engedhetik meg maguknak, akik saját népük szabadságát biztosították és akik a saját népük égető bajain már segítettek. De az albán szabadságért négytízszázolcvanegy és még több milliót költeni, azonkívül állandóan háborus aggodalmakat átélni, ezt talán mégis csak gazdagabb, hatalmasabb és — szabadabb nemzetek engedhetik meg maguknak, mint amilyenek a monarchia országai . . .

A tuberkulóziról, vagyis a tüdővész s egyéb gümös betegségekről.

A tüdővész ellen védekező egyesület alakuló gyűlésén előadta: dr. Csabay Géza főorvos.

II.
 Miféle körülmények hajlamosítanak a tüdővészre?
 Kik kapják el könnyen a tüdővést?

Az örökéletenségről már már csak annyiban lehet szó, hogy egyes családokba a gyermekek gyengébb szervezettel jönnek a világra és ezek a tüdőbaj iránt miként egyéb más baj iránt is fogékonyabbak. Így Laithinen finn tudós kimutatta, hogy az iszákos szülők gyermekei különösen hajlamosak a tüdővészben való megbetegedésre.

Vannak még többen, akik beszélnek és irnak örökölt gümökörös testaktról; így az u. n. vékony dongajúság, a finom sima bársonyszerű áttetsző arcból, az epérjakak, a nagy fénylő szemek stb. képeznek tünetét az örökéleti terheltésnek.

Ezen állatokkal szemben az igazság ma már oly formán kezd kialakulni, hogy mivel az újszülötteken egyáltalában ilyes alkatot nem fedezhetünk fel és a tuberculózis megtámadja sokszor az athleta természetűeket és is sokszor megkíméli a vékony dongajúkat és hogy az imént változt régebben gümös alkatta mutató jelenségek csak a későbbi, sertülő koral lépnek előtérbe, Pirquet és Naegeli óta inkább azt kell feltételeznünk, hogy az élet első éveitől kezdve elszennvedt gümökörös fertőzéseknek folyamánai ezek a külső jelek, úgy mint néha a rózsás arc, az ideges alkak, a fékezhetetlen ambíció stb. a betegség jelő és már kezdődő minimális ves lázacsakának folyamánai inkább, mint ves lezülletének. Könnyebb a hajlamosságát az életkorülmények befolyásából kimagyarázni, mint egy veszüllőtségből. S így az örökéletenség helyett helyesebb tehát ha a hajlamosság körülményekről beszélünk, vagyis arról, hogy miféle körülmények mozdítják elő a tüdővész iránti fogékonyagot.

Azt már tudjuk, hogy mindnyájunkkal közös levegő is folyton fertőz és hajlamosság a bajra és különösen nagyon hajlamosság a tüdővész betegrel való együttélés, a közös és fertőzött porral tett levegő beszívása.

Hajlamosságának a gümökorra a rossz szul szellőztethető, sőt, nedves egészség-

telen lakások. Ezekben a gümöbacillus igen sokáig megtartja életképességét, s így nagyobb e lakásokban a fertőzésre való alkalam.

Az ilyen egészségtelen lakások bérlete olcsó és így ezeket leginkább is a szegény ember lakja. A rossz levegőt elősegíti az is, hogy sokadmagával húzódnak meg a szegények egy-egy ily rossz lakásban. Kitélik a levegő st. Napokon, heteken, éveken át meginsyít el a szervezet. A vér nem élelyülhet. Kifejődik a senyves véralaki, mely minden betegségre könnyebben hajlamosság.

A szégyenségen a második nyomorúság a célszerűtlen és elégtelen táplálkozás, melyet szintén a test senyvedése követ. Tapasztalás szerint főleg a gyengébb ellenállási képesség folytan minden fertőzött bajt könnyebben megkapnak az ily rossz táplált szervezetek.

Hogy a levegő élyentartalma mily fontos, kitűnik Körösynek és Thirringnek Budapestre vonatkozó adataiból és abból, hogy az állandóan szobában bent dolgozók, az iparosok, pincérek, bányszók között aránytalanul többen esnek gümökörba, mint a szabad levegőn dolgozó mezei munkások. A bezárt rabok közül nagyobb sokan esnek tüdővészbe. Ezek a bennők lapppangva tengődő csirák a szabad levegőn élve legyőzték volna, de a zárt és rossz levegőre jutva képteleneké váltak erre.

Hogy a rossz táplálkozás nagyfokban hajlamosság a bajra, bizonyítják ezt a rossz termésű évek. Az 1904-iki év rossz termését követő inséges 1905-iki évre vonatkozólag kimutatott már Kecskemétre nézve is, hogy a halálázási arányszám 258-191 325-re felszokott, az előző évi 209-191 306-ra szállott fel a gümökörban való elhalalozás.

Hogy a megjavult levegő és a megjavított táplálkozás mint javítja meg a betegete állapotát és mint tünteti el a bajt, erre nézve frappans példát szolgáltat a berlini régi módi Charité-kórház. Ebben a kórházban szuflontan voltak az ágyak elhelyezve régebben. Az említett fontos egészségügyi követelményeknek ismerete után azonban egy-egy kórteremben kevesebb ágyat hagytak meg, hogy több levegő jusson egy betegete és mellett a gümökörös betegete táplálékát is megjavították.

Schapper dr. szerint nem változott a kórház beteg anyaga sem, mégis a kórház tüdővész betegetek halálázási száma 19 évtől 50 százalékról 34 százalékra szállott alá. Ezt az eredményt csak a megjavult levegőnek és megjavult táplálkozásnak lehet betudni. Hiszen, mint majd később látni fogjuk, éppen ily megfelylés alapján jött létre a sanatórium gyógyítási rendszer és ily tapasztalásn alapult az orvosoktól ösödöktől fogva ajánlott levegő-változtatás is.

Hajlamosság a gümökörös megbetegedésekre a rossz időjárás is.

A betegeség közöl fölé a tüdőgyulladás, a kanyaró és a számarhurut olyan, melyek után gyakran lép fel tüdővész.

Ezt a tapasztalást elbiralva, rájöttek a tudósok, hogy ezeknél a bajknál főleg előfordulnak a légzőszervek belső hártályain a torok, a gége, a légcső és a hörgők nyálkahártyáj apró kis sebecskék, megannyi kis kikapásai a nyálkahártyáknak s az így képződött kis sebecskék képezik többnyire a tapadási pontot, a kaput, amelyen át a bacillusok a különben is említett baj által elcsigázott szervezetbe jutnak.

Nagy mértékben hajlamosít tüdővészre az iszákosság is. Ez szintén a szegény nyomorúságai közé tartozik. Kimutatta ezt a már említett finn tudós, Laitinen, a budapesti nemzetközi orvosi kongresszuson. Laitinen 600 tengeri malacot állandóan különféle mérven pálinkával kevert étellel táplált, s rájött arra, hogy minél többet fogyasztottak el az állatok a pálinkából, annál könnyebben rájuk oltotta a tüdővész betegséget.

A tüdővészben történő elhalálozások és valamely népesség alkoholfogyasztása között, bizonyos összefüggés van. Így említett meg, hogy Toulouseban, hol évenként átlag fejenként 2 liter alkoholfogyasztás van, minden 1000 lakosból csak 19 egyén hal el gümőkórban. Azokban a városokban, hol 12 liter az évi és fejenkénti fogyasztás, elhal minden 1000 lélekéből 30–40 ember, hol 13 liter a fogyasztás, már 40–50, hol 14 liter, 50–60, hol 17 liter fogyasztásnak, elhal 70–80, 17 liter fogyasztás mellett 80–90, 18 liter fejenkénti évi fogyasztásnál pedig már minden 1000 emberből 90-nél többen halnak el évenként. A szeszgyárain dolgozó munkások, kik állandóan belélegzik az alkohol gőzöket, igen nagy számmal esnek a bajra.

Hogy a testi és szellemi túlerőltetések, nagy lelki megpróbáltatások, törődések is hajlamosítanak a bajra, már régi tapasztalat, ám még mindig kérdés, bizonyos esetekben nem-e inkább a lapangó tuberkulózisnak, habár minimális kis lázai folytán állanak-e át a testi és lelki kimerítést előidéző állapotok.

Am, hogy a nagy bánat, a sok és szükségszerű tanulás és egyéb szellemi és testi fáradságok hajlamosítanak a bajra, vagyis a szervezet ellenállási képességét megtorják, késztelenek. A kaméliás hölgynek, a Freistadt hercegnek, Hoffmann meséi szomorú történetéről írt, már ügyesen fel is használták ezt a témát.

Hogy az életmód és foglalkozás mennyire fontos: a szóban bent dolgozó iparosok, pincérek és bányásoknál kívül a legjobb példát a zsidók szolgáltatják.

Beltet igazolja, hogy a zsidóknak gümőkórban történő halálzási arányszámára rossz anyagi viszonyok voltak is kisebb, mint a többi vallásfelekezeteké. Iszások zsidó nem igen találnak, pedig mint már tudjuk, Laitinen finn tudós bebiztosította, hogy az iszások nagyban hajlamosak a bajra és hogy utódiák ellenálló képessége is fogyatékos s könnyebben esnek a tuberkulózisba.

Fischberg szerint Belsőben 1901. 1903. évben, minden 10000 lakos katholikusok közül 49%, a protestánsok közül 32%, a zsidók közül meg csak 17% halt el tuberkulózisban.

Budapestben minden 10000 keresztényből 40, minden 10000 zsidó lakos közül pedig csak 21 halt el gümőkórban.

Igen érdekes az a tapasztalás is, amit New-Yorkban tapasztaltak. Ott a kivándorított keresztények tuberkulózisban való halálzása nő, míg a zsidóké csökkenő arányt mutat. Valószínű, hogy az Amerikába kivándoroltak nagy és fárasztó munkára vállalkoznak és közben sokat isznak bort és pálinkát egyre isznak. A kivándorolt zsidó nem iszik, nehéz robot munkán nem vállalkozik, intelligensebb elem is és egészségére is többlet ad.

Ezekből volt szerencém elsorolnihatni az emberiség legnagyobb átkának a kivétel nélkül mindannyiunk testét többé-kevésbé szenvedő és közöttünk sokaknak lelkekre rá nehezedő gümőkórnak az okait, a fertőző hatányát és a körülmenyeket, amelyek között ez a fertőző hatány legjobban érvényesül.

(Vége következik.)

— **Adózás.** Januárban a kecskeméti városi adópenztárbau beszédtek 44,835 korona állami egyenes adót. Hadmentességi díjból bevettek 532 koronát. Országos betegápolási pótdíjból 2075 koronát. Iparkamarai illetékből 124 koronát. A kir. adóhivatal befolyt bélyeg- és jogilleték 28,600 kor. Italmérési illeték 3604 kor. Adóhelyesbítésék, törölések összege 4042 kor. Birtoktulajdonjog bekebelezés 103 esetben történt.

A januárius 20-iki csókai (torontálmegei) földregés.

A Bánságnak földregéséről régóta ismert, elegendő is szorosan tanulmányozott területen volt hazánkban ezidei első, figyelemfelkeltő földregés. A regés Délmagyarországnak földregéséről híres vidékén nem azon a helyen pattant ki, ahol a mult évtized jelentősebb regésai nyilvánultak, nem a Bega- és a Marosmenti területen, hanem ezuttal a Tisza közelében a Zenta városával szemközt fekvő Csóka község környékén.

Hajnali háromnegyed 5 órakor pattant ki a fölkés, melynek ereje az alvók nagyrészt, nemcsak a községben és a közeli Zentán, hanem a szomszédos községekben is felriadtotta. E fölkést megelőzőleg egy gyengebb lökésről adnak számot egyes homályos tudósítások, ennek a megelőző lökésnek lefolyásáról azonban, mert enyhé volt s csak az ébrenlévők érezték, vajmi keveset tudunk.

A fölkés lefolyása, mert alvókat riasztott fel, már világosabban állt előtűnt. Eje középes; V—VI közötti. Az epicentrális területen (Csóka, Feketető, Mokrin) megérőzködött a házakat, a cserespek tetőkről leverett néhány cserépszindelyt, megingatta a kazalt, megtörtönte a járó embert, sőt erre nyomán lepergett a vakolat is egyes házak faláról, majd hullámlásba hozta a folyó és csatorna vizét is. Jelentősebb kárt a regés nem okozott. Hatásának legérősebb megnyilatkozásai az imént mondtak voltak. Gyengébb volt a hatása a távolabbar eső községekben, nevezetesen Törökkanizsa, Tiszazsentmiklós községekben, míg Zentán és Szanádon valamivel erősebben érezték, noha Zenta és Szánád Csáka térszomszédjává esnek. E hatáskülönbségek okát alább közöljük.

A fölkést csak egyetlen főgöngyös lökésből állott. Több lökésnek tetsző, de voltaképpen csak oldalt jövő lökésekől álló hullámok ingadozást a peremi területekről jelentettek. E helyeken a regést hosszabbnak és moraját tartósabbnak is érezték. A moraj erős volt, s legtöbb helyen a regéssel egyidőben jelentekzet.

A fölkést körülbelül félóra mulva gyengébb lökés követte, de ezt csak az epicentrum közelében érezték meg. Enyhébb ereje már nem riasztotta fel az alvókat, de a felizgult, megremélt ébren levő embereket mégis megjessztette.

A regés kipattanásának helyét, valamint okát keresve, magyarázatát az eddigi tanulmányokból merithetjük.

A déli Tiszamentének régebben sejtett törésvonalát a tiszamenti régibb (1902) regésék (Obecsé, Padó) teszik valószínűvé. Ez a törésvonal a Tisza vonalával eshetik egybe, miként ilyen irányt követnek azok a törésvonalak, a melyek a Bánság keletibb részén és közepén *Schafariz F.* mügyemeli tanár, majd *Lajos F.* állapított meg. Ezeknek irányja a közeli kraszó-szőrénymegyei hegység tektonikai vonalaival párvonalos és közel észak-déli lefutású, mint maga a hegység, mely lugosi fordulóijából Szerbia felé ebben az irányban csap át. E törésvonalakra (3—4) harántul helyezkedik a csaknem kelet-nyugati irányban haladó temesvári-szombolyai törésvonal, melynek mentén szintén sok földregés pattant már ki, vagy a hol a közeli regések hatása messzebbre terjedt tovább.

A mostani regés félszke e harántúli törésvonalba látszik beleilleszkedni; annak a vonalnak nyugati folytatásába, a mely Temesvártól Szombolyán át a Tiszáig vonható meg. E meghosszabbítás, a törésvonalnak további nyomozása nem önkényes, mert a csókai regés izsozeisztál e vonal mentén jóval messzebbre nyulnak el a kelet felé, mint az epicentrumtól kiindulólag bármiféle más irányban. Szinte feltűnő a Bácskában érzékeltsége a mostani földregés iránt. Egyedül Zentáról vannak VI-os adataink e regésre, míg a Tiszán innen többi részéről (Magyarkanizsa, Ada) nemleges jelentéseink vannak. Ez utóbbi helyeken a regést egy-

általában nem érezték, míg túlnan, Torontáiban, az epicentrumtól távolabbar eső községben (Mokrin) a regést erősebben érezték, mint Zentán. A Tiszamenten úgy látszik, nagy szegélytörés vonul végig, mely a regésnek terjedését nyugatra elnyeli. Lehet, hogy a Bánságban jóval vastagabb rétegekben felhalmozódott laza földrétegeknek tulajdonítható a regés hullámainak nyugatra történt gyors elnyelését. Keletnek az alaphegység nem rejtőzik olyan mélyen a Bánság felszínre alatt és az Alföld délkeleti pereme felé futó törésvonal mentén, Mokrin felé, könnyebben terjed a regés kelet felé.

A kecskeméti regési viszonyoknak mintegy tükröképét kapjuk itt az izsozeisztál topográfiai elemelkedésében. Míg ugyanis Kecskemét körül keletnek csitulak el hamarabb a földregés hullámai, addig itt délebben, nyugat felé. De a regésék közeli elhullása mindkét esetben az Alföld belseje, Tisza felé történik, vagyis az Alföldnek ama területeti felé, amelyeknek földszerkezeti (tektonikai) szilárdaságról nemrégiben *dr. Réthly A.* értekezett.

Dr. Strömpl Gábor.

A publikum a szinpadon. Ríport a kecskeméti lányokról.

Fél nyolc, de a közönség még mindig nincs együtt. Gyönyörű toalettek és gyönyörű szemek pánzár csillogása; parfüm és nagy kiváncsiság. A férfiak felhár plaszttronjai beleszillognak a villanyugáros nagy színházterembe, ahol megállapíthatjuk, hogy inkább a báli hangulat dallamos levegője vibrál, mint egy színházi esté.

A közönség, a kecskeméti közönség, amely igazán nagyogni és ünnepleni jött a Helyreesszony előadására, már a darab megkezdése előtt is nagyszépen debutált. Csak úgy rohant végig a széksorok és pályahok fölött a kiváncsiság suttogó moraja. Mindenki vár és igazán nagyobb volt az izgalom, mint a legedekesebb és legizgatóbb felvonás végén.

Nagyon érdekes a közönség. Minden érdeklődő és izgatott hallgató egy primadonnának a papája, mamája, bátyja vagy nagynyéje. És mindenki azt lesi, hogy mit mondanak a szomszédjait az ő primadonnájukról. De a legnagyobb jóakarat mellett sem tudhatják meg, mert a szomszédok is véleményt várnak és állig begömbölgöznek a kiváncsiság kedves koponyéba.

Végre felállban a függöny és bent van huszonnegy gyönyörű szép kecskeméti lány. Ami szép virágzárdát kitermet az Alföld, mind ott lép, hajladoz, mosolyog a kecskeméti szinpadon. Rózsaszín, kék, piros, zöld színek ragyognak a rivalda fölött és igazán nem tudja senki, hogy kinek taposoljon. Mindenki a saját maga kedvencének s így olyan hatalmas tapsorkán keletkezik, amelyet ritkán lát a kecskeméti színház. Aztán táncolni kezdenek. Micsoda derek és micsoda lábak. A kecskeméti mamák keble duzzad, a fiuk szíve pedig hallhatóan elkezd kalimpálni a dolmány és a frakk alatt egyaránt.

Végre a kórnyagay ítemeinek; ismét frenetikus taps. Megismétlik a táncot. A lányok újult kedvvel és új mosolyokkal fognak hozzá, mintha egy csárdást utajuttatna meg egy gyönyörű bálejszaka végén egy mesebeli levante. Hogyne táncolnának most, amikor anyai levante és anyai szem nézi a csodaszép magyar tánc ítemes lejtését.

A felvonások vége. Csoportok alakulnak és mindenki arról vitatkozik, hogy ki a legszebb lány a kórnyagay kórnyagay. Nagy Kató, Fodor Baba, Móczár Móre nevek ropkódnak a levegőben. A színházi nézőtér átalakul egy nagy szavazó helyiséggé. Az újságírók is megalaktikják napi csoportukat, legelől a karmester mögött. Ok is vitatkoznak, hogy ki a legszebb lány. Valóságos szónoklatokat vágnak ki egy-egy jelölt mellett, s a ríportok gyors íróiról kiderül, hogy elősrdni szeretnek és esztétikusok. Végre *Papp Sárka* került ki győztesnek és a választással minden újság-

író, az összes lapok politikai-, párt-, vallás-
pénz- és iránykülönbség nélkül meg voltak elő-
zve. A mai kronikásai mindjárt elhatározták,
hogy egy csokrot adnak fel Papp Sárának.
Tegnap este át is adták nagy rózsza és szűfű-bokrétát, amelynek világos
piros szallagán az állott:

A legszebb kecskeméti lányunk —

A kecskeméti újságírók.

Papp Sárka büszke lehet a legszebe-
rénebb és legfigyelembelb bíróság ítéleteire.
Vagy ha nem akar, hát ne legyen büszke.
Mégis ó a legszebb lány.

NAPI HIREK.

Teléfono 141. Teléfono 141

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: I. k. Arany János-utca 8.

Naptár: 1913. év március hó 11. szombat.

kör. kath.: Albin pk. — Protestáns: Albin. —

újg.-orosz: 1913. év február hó 16. Pámfel.

Urelaite: 5673. és Adar 22. S. Vajakhet. — Naple-

te: 6 óta 43 perc. — Napnyugtá 5 óra 42 perc. —

Napfossz 10 óra 59 perc. — Holdkelté 3 óra 28

perc. éjfel. — Holdnyugtá 10 óra 45 perc. deléltől.

— Ujhold március 8-án 11 óra 22 perc. éjfel.

Időjárás: A központi meteorológiai intézet

kecskeméti érzékeléi jelentése szerint a következő idő

várható: Enyhé, elvénés — nyugaton — csapadék.

— **Az új anyakönyvezető hely-**
lyettes: A kecskeméti I. ker. anyakönyvi
hivatalhoz kinevezett helyettes anyakönyvi
vezető, dr. Wiszkidenszky Dénes a közigaz-
gatási bizottság tegnapi ülésén letette a hi-
valatos esküt.

Kinevezés. Gróf Ráday Geórgy főispán,
Papp György főkapitány előterjeszté-
sére tegnap dr. Szabó József foglalmazót
tisztelbeli rendőrfőkapitánynak nevezte ki.
Ez a kinevezés sokkal igazságosabb és he-
lyénvalóbb, minthogy föltötte a napisajtó
csak egyszerűen elszámolt. A főispán ez-
zel a kinevezéssel a becsületes munka és a
török ambíció elől hajtotta meg zászlaját,
mert Szabó József dr. a legalcsonnyabb
fokon kezdte és a munkájával, a tisztessé-
gével küzdte fel magát kiváló szakemberre.
Emellett folyton tanult és általános tudomá-
nyok dolgában is megtartotta azt a lépi-
pést, amelyet a modern élet megkövetel.
Szabó dr. az illetégségi és cselédügyi osztá-
ly vezetője s mint ilyen a város közön-
sége körében a legnagyobb szimpátiának
örvend.

Bizottsági ülések. Ma délután 5
órákor a református egyház építő bizottsá-
g ülést tart. Tárgy: Folyó ügyek Szomban
délután fél 5 órákor a református
egyház pénzügyi bizottsága tart ülést.

Választmányi ülés. A vadász-
társaság választmánya f. évi március 1-én
délután 11 órákor a nagytakarék-pénztárban
ülést tart. Tárgy: A Nyírban alkalmazandó
vadóri és mezőőri állás szervezése tárgyá-
ban beérkezett közgyűlési határozat.

— Eskütétel. Az újonnan megválasztott
tisztviselők, dr. Eördöghy Ferenc tiszti
orvos és Dékány Rífad iradafisz központi
kiadó a mai tanács ülésen letették a hi-
valatos esküt.

Buda-é est főpolgármestere.
Heltai Ferenc Budapest főpolgármestere ma
átrabban értesítette Kecskeméti megválasztás-
társáról.

— A Kecskeméti Athletikai Club választ-
mányi ülése. A Kecskeméti AC választmánya ked-
den délután 5 órákor, — illetve határozatképezés
esetén fél 6 órákor a régi Collegium tornacsarnok-
ban rendkívül fontos tárgysorozatral ülést tart,
melyre a választmányi tagok megjelenése föltétlenül
kívánatos. A tárgysorozat pontjai között nem kisebb
fontosságú ügyek szerepelnek, mint az áprilisi dísz-
vorna, a teniszpálya, a szektői pályá használatára
vontakozólag a Kecskeméti Sport Club beadványa,
a főballpapja bekeresése stb. ügyei.

— Értesítés. A Jótékony Nőegylet,
hogy mindazoknak, kiknek nem volt módjában
megnézni Olgyay Ferencné urasszony és 48 ur
mükövelő közreműködésével a *Helyrehozott*,
elhatarozta, hogy március 2-án, vasárnap
délután fél 4 órákor ez
ilyenben utóljára megismétli az előadást
rendes esti színházi helyárrakkal.

— **Egyháztanácsülés.** A ref. egyház-
tanács vasárnap délelőtt 10 órákor ülést
tart. Tárgy: Folyó ügyek.

— **Szponzervatás.** Az Országos
Magyar Iparművészeti Társulat által rendezendő
szponzervásár a jövő héten hétfőn,
kedden, szerdán tartják meg Budapesten az
Iparművészeti Társulat helyiségében. A város
Sándor István főjegyző és Bagi Lajos
számvévo képviselik.

— **A FIAK Kecskeméten.** Vasárnap délután
tartja a Kecskeméti Athletikai Club ez idényben
második barátságos mérkőzését a Fővárosi Iktól Athlé-
tikai Körével. A FIAK jelenleg a másodosztályban
küzdenek a bajnokságot megcélolták a bajnokság
már másodikban jartak nálunk és jeltüké mind-
dig a közönség szimpátiájával találkozott és hiszik,
hogy jó biruveköt szép és finom játékukkal ismét
erősítik. Ami a KAC csapatát illeti, ismét csak azt
mondjuk, — amit már a múlt is megérte. Két
tartalék is egészen jól bevált. A KAC játékosainak
erősségét és jószágát bizonyítja az a szép eredmény,
melyet a múlt vasárnap a PÁFC felett elérték. KAC
Dönc követelével, aki a múlt mérkőzésen rándulást
szerezett, teljes erővel csapatát állítja a küzdelembe.
A KAC a következőképen állt fel: Fehér — Szaparny,
Olajos — Kéry, Jób, Berencsy — Deutsch, Breuer,
Wesszelák, Glánc, Balázs — tartalék: Fodor. A mér-
kőzését Gróf Miksa szöv. bíró fogja vezetni. — Ezt
követően a következőket tartja a Kecskeméti Sport
Club barátságos revanche mérkőzését a Testvérségi
Sport Egylettel. Ez utóbbi mérkőzését dr. Szabó Lajos
szöv. bíró vezeti. — Helyárok: ülőhely 1 korona,
állóhely 40 fillér. A vendégek a 11 óra 40 perckor
érkezzenek vonattal.

— **A „Rongyos Egyesület”** március
8-iki halvaszerájára a szelvényeket csak
március 3-ig bezárólag lehet venni, mert az
előkészítékek pontos végrehajtása miatt,
későbbi jelenléteket nem lehet elfogadni. Egy
telérk 4-át 2 korona. A szelvények
Mintsek Géza ur drogériájában és Szél
Nándor ur könyvkereskedésében kaphatók.

— **Magniták.** A rendőrség az üzletekben
különböző vétoimágot vett, melyeket a egy-
viszsgáló állomáson adott át véleményezés véget.

— **Megnyílt óvodák.** A tisztí főorvos
előterjesztést tett a tanácsnak arról, hogy a
városban a vörny-járvány megszűntének
tűkinthető. Ennek következtében az óvodák
március hó 3-án ismét megnyitják.

— **Itt vannak az állami ménék.** A nagy-
kőrosi ménlepel állomásról megérkezett Kecskemétre
a kintelés és március hó 1-én megkezdődnek a
fedetéseik. A fedetési díjak a wátelepel örös-
termet megduadtak. Mivel azonban a talonkyó
Kecskeméten létepel a lovak között, figyelmezteti
a hatóság a fedetési lovakat, hogy lovakat
a kintelés állományban szolgálatot teljesítő állat-
ossal megfogassák, ellenkez esetben megbír-
ozgatják őket.

— **A fogház januárban.** A királyi
ügyészségnek a közigazgatási bizottságban
előadott jelentése szerint a törvényeségi
fogházban január hóban 132 elítelt fogoly
tartózkodott. A vizsgálói, vagy felelőbész
alatt lelet fogolyok száma 52, így összesen
184 egyént tartottak fogolyokéit. Megbe-
büntetés eset 9 volt, míg fejelemi eset 23
fodult elő. Házimunkával 138 fogolyt fog-
lalkoztattak.

— **A korai husvét.** Egy régi köz-
mondás azt tartja, hogy hó termést esz-
tendő lesz, ha a husvét korán esik. Ha ez
igaz, akkor az idei föltötte gazdag év köz-
szól az emberiségre, mert tudvalevőleg
március huszonháromadikán lesz husvét, tehát
olyan korán, hogy korábban már kívánni se
lehet. Eddig legkorábban március 22-ére
esett. A mai emberek közt azonban aligha akad
olyan, aki olyankor ünnepelhetné meg, mert
legutóljára 1818-ban fordult elő, hogy márc.
huszonkettődikére esett, azelőtt pedig csak
ezertérszázhatvanegyen és ezertérszáz-
kilencvenháromban. A mi évszázadunkban és
a legközelebbi két évszázadban egyáltalában
nem fordul elő majd hasonló eset, hanem
csak kétezerkétérszázolcvanötben, kétezer-
háromszázötvenhárom és kétezerénegy-
hármahatvanban. A husvét idei dátuma is
előtt ritka. Az elmúlt évszázadban mind-
össze csak kétszer esett március huszon-
háromadikára: 1845-ben és 1856-ban. A leg-
közelebb 2160-ban, 2228-ban, 2380-ban és
2532-ben ismétlődik majd ez az eset. Hogy
ami utódaink valóban az említett időpon-
tokban ünnepel-e meg majd a husvétot, az
kétséges, mert tudvalevőleg régóta mozga-
lom van folyamatosan, amely azt célozza,
hogy a husvétot meghatározott napon tart-
sák meg.

— **Tartalékosok részére rendezett gyűjtés**
eredménye. A Militáriische Rundaus közzé szerint
a hátrahagyott leltésző katonák részére rendezett
gyűjtés befejezték tekintébe. A gyűjtés alicó a
főleg ruhahemél és élelmiszer adományokon kívül
1,082.107.71 koronát eredményezett. Nem lévén más-
májban az adakozók egyenként köszönetet mondani,
a hadügyminisztérium köztelenségnek tartja a fey-
verés helyében a gyűjtés közzétételét, ezért ki-
adókészíték. Ez alkalommal a hadügyminisztérium
hívtával emlézik meg azokról, akik a gyűjtést ön-
zetlenül előmozdították és hozzájárultak a siker bi-
zottsáshoz. A hadügyminisztérium annak idején a
hadiparancsnokság jelentésének megérkezése után
hívtástírelt meg fog szólni az adományok hova-
fordításáról. A csapatoknál a legénységnek is általma
lesz betelételeni a nekik nyújtott adományok kezelésébe.

— **Gyufatörés és gyufaadó.** Meg-
emlékztünk már arról, hogy a gyufagyárak
trösztjartzválasai rövidesen befejeződnék és a
tröszt április elsején megkezdí működé-
sét. A gyufatörést megdrágtítja a gyufát s
egyuttal jelentékeny hozamhoz juttatja a
kincstárt. A kormány ugyanis tavasszal be-
terjeszti a gyufa megadóztatására vonatkozó
javaslatát, amely mindén *skatulya gyufára*
két fillér adót vet ki. A közönség tehát
négy fillért fizet dobozoként a gyufáért,
melvből két fillér a kincstárnak két
fillér pedig a gyárknak jut. A gyufatörést
jelentekében nagyobb haszonhoz fog jutni,
mert kevesebb szál gyűtő lesz a dobozok-
ban, másrészt pedig a *kormány újabb gyu-
fagyárak alakulását nem fogja megengedni.*
Kontingálva lesz tehát a termelés és a gyár-
nak ezvms között minden verseny kizárá-
sával felszámított a fogvasztást és diktál-
tások az eladási feltételeket. Minthogy a
dobozokban kevesebb gyufa lesz, a jelenleg
gyártott gyufaszálak mennyiségével legalább
egyötödét gyarapíthatják a most forgalomban
lévő gyufataskalyák számát s így nye-
reségük ennek arányában növekedni fog.

— **Takaréknyújtás az állami ménlepel**
részére. A debreceni m. kir. állami ménlepel
jászberényi osztályban elhelyezett ménállomány
részére 1913. április 1-ől októbér hó végéig szükség-
lendő 1600 méteráras széna és 800 méteráras
alommalna biztosítást írt az ajánlatok f. é.
március hó 14-ig adandók be a debreceni állami
ménlepel szénaveszőségéhez. Termelők neussak az
egész mennyiséget, hanem 100 méterárasra is te-
hették ajánlatot. Egyenlő ajánlatok esetén a gaz-
dák és gazdasági szövetkezetek ajánlati előnyben
részesülnek.

— **Bajban a kolbász.** Hájás István I. 94.
számu házákn udvarán egy deszkából készült
hufistól kiugrott, azonban a házbéliek idekórán
előlozták a tely, mely csak jelentéktelen kárt okozott.

— **Rendőri hír.** Takács József és neje Szabó
Ester, valamint Tabozi Istvánné Szabó Teréz itas
állapotban február hó 27-én délután a Csongrádi
útcán megdumáltak minden ok nélkül Csabi Mihály
Csongrádi-útcá 37. szám alatti lakos és ott rut sa-
vakból illeték. A rut szavakkal való kiabláltsán a
helyszínen megjelent rendőrt vetett véget, aki mind-
amnyukat előállította. Megbüntették őket.

Megszökött tolvaj.

Különös ismertető jel.

Hallritter Lajosné Rác Franciska, aki
állandóan lopásból él, alig szabadtul ki a
börtön falai közül, ismét lopásra adta ma-
gát. Még pedig Kassán ütötte fel tanjányát,
ahol a rendőrség csak beszuránno tolvajnak
nevezte. Legutóljára több rendbeli lopást
követett el és Pálfi Franciska álnévén szere-
pelt. A kassai rendőrség kiadta ellene a
közöztét, melyet ma kapott meg a kecske-
méti rendőrség, hogy ha netalán itt tartó-
zkodna, azonnal tartóztassák le.

Személyleírása: termelt kövér, nagy
hosszas, arczínje szárga, orra nagy, szeme
szürkesékek, szemöldöke és haja szőke. Be-
szel magyarul németül és tótul. Különös
ismertető jele, hogy jobb szeme mellett
nagyobb, bal carán kisebb szemölcs van.

Ez a különös ösmirtető jel éppen

aktuális nálunk, amennyiben most adják

elő a színházban a Helyrehozott és ott

fordult elő, hogy a birinyi ember szintén a

szemölcsről ismeri fel a lovat lobó Hajdár

tatárt és így ment meg a haláltól az ártat-

lan szabad hajdant.

Színházi heti műsor:

Péntek, február 28-án **Értelkák Bella.**

Szombat, március 1-én **Roza néni.**

Vasárnap, március 2-án este **Cigányprímás.**

Lovaink veszedelme.

Terjed a takonykór.

Már több ízben írtunk arról a veszedelmes ragályról, mely a koháryszentlőrinci pusztán lépett fel Nagy Geregly haszonbérli lovai között. A veszedelmes betegség a takonykór, melynek az ideig két emberáldozata is van és pedig a 16 éves Hornyik Ferenc, aki Nagyéknl volt szolgálatban és Nagy Geregly 11 éves unokája Nagy Péter.

A két szerencsétlen gyermek a városi kórházban halt meg.

A ragályt Nagy Gereglyék egyik lova hurcolta be a városba és azóta már több helyen fellépett ez a borzalmas kór. Így Katonatelepen, ahol azonban már megszűnt.

Annál nagyobb aggodalomra ad azonban okot az a fertőzés, mely a város bérterületén lépett fel két helyen is és pedig: *Faragó Imre Kazinczy-utca 2. szm alatti lakosnál, kinek 2 lovát a hatóság ki is irtotta február hó 24-én.*

Molnár Zsigmond Bercsényi-utca 2. szám alatti lakos favarós lovai között szintén fellépett a takonykór és Molnárnak két lova február 11-én, egy lova pedig február 23-án dögölt el.

Ez a két utóbbi eset a veszélyt nagyon súlyossá teszi annál is inkább, mert úgy Faragó, mint Molnár lovai a városban érintkeztek más lovakkal és így a kór terjesztőivé lettek.

Hogy a fertőzést gazdáink megakadályozzák nagyon jól tennék, ha lovaikat nem itatnék a közkutak itató vályúiban, hanem saját külön itató edényükből, mert éppen az itató kutak vályúi a legjobban terjesztő a takonykór veszedelmes betegségének.

Anyakönyvi kivonat.

Február 28.

Születések. H. Kovács Sándor rk. Molnár Sándor rk. Kovács Gábor ref. Budai Mária rk. Budai Anna rk.

Halálozások. Beke Mihály rk. 7 napos. Bán István ref. 8 hónapos. V. Németh Imre rk. 62 éves.

Piaci árjegyzék.

	Február 28.
Tiszta buza 100 kg.	20—21
Kétszár	19—20
Rozs	19—20
Arpa	22—20
Zab	22—23
Kukorica	14—15
Kukorica bánáti	15—16
Köles	18—
Krumpli	6—50
Széna	9—9.60
Szalma	3—3.40
Szalonna 1 kg.	1.52—2

Állat-piac.

	Február 28.
Sertés, hizott, fiatal, nehéz, 300—400 kg-ig.	1.28
Fiatal, közép, 220—300 kilogrammig.	1.30
Fiatal, könnyű, 150—220 kilogrammig.	1.32
Páronként 45 kg-ig élet és 4% levonással.	—
I. rendű, öreg, nehéz	1.26
II. rendű, öreg, nehéz	1.20
Páronként 50—60 kg-ig és 4% levonással.	—
Fiatal, ételsúlyban	—
Öreg, ételsúlyban	—
Borjú kilonként	1.30
Birkák kilonként	—60
Bárny kilonként	—84

Baromfi-piac.

	Február 28.
Hizott lúd 1 kg.	1.80—1.90
Sovány lúd párja	15—16
Hizott kacska párja	12—13
Sovány kacska párja	9—10
Pulyka 1 kg. bak	1.80—2
Pulyka 1 kg. nőstény	2—2.20
Tyúk párja	5—7
Csirke párja	3.60—5
Kaplan párja	7—8.50
Gyöngytyúk párja	4—5
Tojás 100 db	5—5.60

Gyümölcs-piac.

	Február 28.
Pogácsa alma 1 kg.	—35—40
Fű alma	—90—1

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy az orvosok által is kedvelt, egészségi szempontból **elismert kitűnő**

Malátasör

a mai naptól kezdve 3 dcl. üvegekben 30 fillérért — nálam kapható. — Dreher sörraktár: **KRÁL REZSŐ.**

Kerékpárok a bármilyen fémtárgyak niclekzése, különböző színre való galvanizálása Kellermann Bernát electro és galvanoplasztikai iparműhelyében jutányos árértésközölhető (Lutheránus-bérpalota udvarában.) — Telefonszám: 67. Tervek és költségvetések díjmentesek. Villamos berendezések rendkívül olcsón készíttetnek, esetleg részleltéves is.

Kiadó ürilakás.

6975

Csongrádi-nagy-útca 26. új szám alatt **egy ürilakás**, mely áll 7 szoba, kamrák, négy lóra istálló, gabona- és borpincéből, árnyas udvarral, folyó évi május 1-re kiadó; értekezhetni Obál Ferencnével, Budapest, Fővámter.

Micsodakönyvműség az,

hogy sok háznál bárányt vágnak saját szakszűletükre s annak börtöt odadobják valamely sarokba s az ott elpusztul és büzlök, holott, ha azonnal hozzám küldik a bört, azt a legmasabb árért megveszem! Rankov József szűcsmester, Nkörösűtca 8.

Kiadó ürilakás.

Jókai-utca 6. sz., **Tóth László-féle házban egy ürilakás**, mely áll 4 szoba, vízvezetékkel ellátott fürdőszoba és a szükséges mellékhelyiségekkel, szép kertes udvarral. **2 szobás garzon lakás**, külön bejárattal f. évi május 1-ére **több évre bérbbe kiadó.** Értekezni lehet ugyanot a tulajdonosokkal. 6996

7203

Zsúp van eladó

kisebb-nagyobb mennyiségben, Nagybudai-út, Molnár Gábor vendéglősnél.

Berendezés eladó!

Már megkezdődött

az összes árúk kiárúsítása: férfi szövetek, divatárúk, lópokróczok stb. minden elfogadható árban. Az üzlet teljesen feloszlik és ezért siessen mindenki Walterre vagy vásárolni! (Volt Dragolovich üzlete.) A tej-piacon.

Csak még rövid ideig tart!!

Üzlethelyiség átadó.

A t. építetők figyelmébe!!

A t. építető közönséget tisztelettel értesítem, miszerint a **Weisz Miksa-féle**, az alsó-pályaudvar mellett fekvő fakereskedést tovább is fentartom s miután nagy raktáramat apaszantán óhajtom, mindenféle faanyagot a lehető legolcsóbban árusítok.

Kérem a t. építető közönséget, hogy eddigi pártfogását részemre is megőrizni sziveskedjék. Telefon 126.

Tisztelettel:

Özv. Weisz Miksáné.

Kiadó lakás.

László Károly (Folyóka)-útca 11. számú házban **2 szoba, konyha** és egyéb mellékhelyiségek külön udvarral, f. évi május 1-ére **bérbbe kiadó.** értekezhetni ugyanott a házban. 7248

Eladó kedvező föltételekkel,

a piachoz közel, egy **221 négyszög-öles, három utcára nyíló s a ok-ház**; értekezhetni ugyanott: Bercsényi-útca (régí Tehén-útca) 22. szám. 7237

Friss töltésű >AGNES< forrás viz

nagy üvegekben olcsón kapható Nyirády László fűszerüzletében.

Sárközy László

III. kerület, Belső Széchenyi-útca 15. sz. házban **egy három szoba** s mellékhelyiségekből álló **udvari s egy két szobás utcai garzonlakás május 1-től bérbbe kiadó**, — az I. kerület, Batthyány- (régí Nagyhalasi)-útca 11. sz. **háza eladó**, esetleg **bérbbe kiadó**, — ugyanott **barack-palinka**: 2 hektó 9 éves, literje 6 korona, 6 éves, 4 hektó, literje 4 kor., 3 hektó **törköly-palinka**, literje 2 korona s 10 hektó **burgundi 6- és új vörösbort is eladó.** 7196

Kiadó lakás.

III. kerület, Hoffmann János-útca 11. sz. háznál **2 udvari szoba**, konyha, speiz s kamrából álló **üirilakás**, f. évi május hó 1-ére **kiadó.** Értekezhetni ugyanott az utcai lakásban. 7160

Kiadó egy bolthelyiség

a volt itécs-piacon, 7253

Nyirády László házában.

Tartós és jól habzó Melinda-szappan

kókuszs-zappan betéttel 22 és 44 filléres darabokban, tartós és jól habzó Melinda-szappan barna-szappan betéttel 20 és 40 filléres darabokban Kecskeméten mindenütt kapható.

Mayerfi Zoltán szabadalmazott Melindaszappangyára.